

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2024

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 28-29 березня 2024 р. Полтава, 2024. 1294 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: **КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: **ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ГУЦАЛЕНКО ЛЮБОВ - д.е.н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів та природокористування України

ДУБІНІНА МАРИНА - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ХОМИН ПЕТРО – д.е.н., професор, професор кафедри обліку та аудиту Тернопільського національного університету ім. Івана Пулюя

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ЗОРЯ СВІТЛАНА - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

СКИБА ГАННА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2024

© Кафедра обліку і оподаткування, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

ТИМОШЕНКОВА ЮЛІЯ, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ЗАЇКА СВІТЛАНА**, к.е.н., професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В ГЛОБАЛІЗОВАНІЙ ЕКОНОМІЦІ

У контексті нинішньої економічної ситуації, яка визначається рядом складнощів у економічному, політичному, соціальному, виробничому та демографічному аспектах, визначальним для розвитку національної економіки в цілому, та для аграрних підприємств зокрема, є підвищення конкурентоспроможності.

Тема конкурентоздатності знаходиться в центрі уваги багатьох дослідників [1-5], адже вона має значення як для внутрішнього, так і для міжнародного ринків.

Конкуренція в економіці виступає як ключовий елемент, що сприяє прогресу суспільства, стимулюючи підприємства до боротьби за клієнтів, доступ до дешевих ресурсів, кваліфікованого персоналу та ринків збуту. Це заохочує до ефективного управління та пошуку найкращих стратегій для задоволення потреб, використання ресурсів та досягнення цілей [4].

Відповідно до сучасних тенденцій, конкуренція спрямована на задоволення базових потреб, що вимагає активних дій з боку підприємств. В аграрному секторі, наприклад, конкуренція призводить до позитивних змін у розвитку виробничих технологій, обладнання, технічному оснащенні та управлінських підходах, спонукаючи до інновацій і покращення виробничих факторів для зміцнення ринкових позицій [1].

Основні характеристики конкуренції включають:

- суб'єктивність, яка підкреслює наявність активних учасників конкурентного процесу;

- динамічність, акцентуючи на процесі досягнення переваги;
- визначення переможців і переможених, як результат конкуренції;
- мотивацію до досягнення успіху та лідерства;
- ситуативність, що вимагає стратегічного планування;
- об'єктивність, як необхідну умову ринкової економіки.

Функції конкуренції включають:

- регулювання, яка забезпечує виробництво необхідних товарів і послуг;

- розподіл, що дозволяє розподіляти фінансові ресурси згідно з ефективністю діяльності;

- мотивацію, підкреслюючи ризики та необхідність інновацій для прогресу;

- стимулювання, що вказує на ризик перетворення ефективних конкурентів на монополістів, що може підірвати основи конкурентної боротьби [5].

Розкриваючи суть конкурентоспроможності, можна виділити її ключові характеристики, які охоплюють ефективне управління бізнес-процесами, створення конкурентних переваг, постійну адаптацію до змін, а також залежність від внутрішніх і зовнішніх умов. Конкурентоспроможність служить

каталізатором для збільшення продуктивності та оптимізації використання ресурсів.

Спроможність підприємства конкурувати на ринку визначається через якість його товарів, послуг чи робіт, які воно пропонує. Важливо аналізувати конкурентоспроможність з різних перспектив, включаючи:

- економічний аспект, де головна мета – ефективність ресурсів для забезпечення максимального прибутку;
- маркетинговий підхід, який акцентує на задоволенні потреб клієнтів до найвищого ступеня;
- політична обумовленість, що ставить на перше місце легітимність бізнесу і дотримання законодавства вище, ніж у конкурентів;
- соціальна відповідальність, орієнтована на діяльність, яка відповідає суспільним нормам і має позитивний імідж;
- екологічна ініціативність, що включає реалізацію проєктів з орієнтацією на альтернативні джерела енергії та екологічно чисте виробництво [1, 4].

Кожен з цих аспектів відіграє важливу роль у формуванні конкурентоспроможності підприємства, дозволяючи йому не тільки зберегти свої позиції на ринку, а й сприяти його сталому розвитку та інноваційному прогресу.

В умовах сучасної глобалізованої економіки, конкурентоспроможність виступає як фундаментальний показник, що визначає здатність підприємства не лише виживати, але й процвітати, адаптуючись до постійно змінюваних умов ринку. Вона обумовлена різноманітним спектром факторів, від ефективного використання ресурсів до впровадження інноваційних стратегій управління, маркетингу, виробництва, та сталого розвитку. Акцент на розвитку конкурентних переваг через економічну ефективність, клієнтоорієнтованість, дотримання політичних та соціальних норм, а також врахування екологічних стандартів, відкриває шлях до створення високоякісної продукції та послуг. Таким чином, конкурентоспроможність стає не просто атрибутом успіху, а основою для довгострокового розвитку та інновацій, що забезпечують підприємству перевагу в динамічному економічному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Заїка, С. О. (2009). Конкурентоспроможність та передумови інноваційного розвитку сільськогосподарських товаровиробників. *Збірник тез доповідей Шостої Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації»*. – Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка». Частина 1. – С. 203–205.
2. Заїка, С. О., Білецька, О. О. (2012). Проблеми конкурентоспроможності України у світовому господарстві та шляхи досягнення економічної безпеки. *Матеріали III Всеукраїнської науковопрактичної заочної конференції «Наука України. Перспективи та потенціал»*. Всеукраїнське громадське об'єднання «Нова освіта». Запоріжжя, С. 35-38.
3. Заїка, С. О., Грідін, О. В. (2016). Проблеми формування інноваційно-

орієнтованої стратегії розвитку аграрних підприємств. *Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: матеріали у 2 ч. Ч. 1.* Умань: Видавець «Сочінський М.М.». С. 90-91.

4. Копитко, М., Вінічук, М. (2022). Конкурентоспроможність підприємств в умовах глобального інноваційного розвитку економіки. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (3(67), 62–68. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-67-62-68>.

5. Чіков, І. (2019). Конкуренція: теоретичні підходи до розуміння сутності поняття. *Агросвіт*. №10. С. 74-80.

